

נוצץ ולא אוכל

דולארים אסור להחזיק. לא יותר מאלפיים. מהם 1500 בהמחאות נוסעים וחמש מאות כמזומן. נכון להיום. שקלים לא כדאי להחזיק. כי כל יום הם שווים פחות — ראה השינוי היומי בשער החליפין, כגודל השינוי, כך קטן ערכו של השקל.

מה עושים? גם הבורסה זה לא עסק. תוכניות חיסכון, עליסירוב מאבדות מערכן. גם הפת"ם מפגר אחרי המדר. המדר רץ, אבל כדי להצטרף למירוץ צריך לשלם דמי-כניסה גבוהים וגם דמי יציאה. הפק"מ והת"ם מפגרים גם הם.

על כל אלה אומר לי יהודי חכם, אולי דולארים שחורים בצבע ירוק? לא. גם אלה מפגרים. זהו, הגיע המיתון, כבר אין במה להשקיע ושיהיה כדאי, משהו יותר מהאינפלציה.

מי שיש לו קצת כסף ישקיע קצת מהקצת בשרשרות זהב. זה חוקי, אפשר לענוד אותן, ואפילו למכור אותן בשעת צרה. זה טוב בשביל האשה וכו'. זה נוצץ ולא דורש אוכל.

רק דבר אחד אל תעשו, אל תקחו אוברדראפט בבנק, זה עדיין העסק הבייקר במזק.

מיליון זה פחות ממיליארד

זהו, האינפלציה חוגגת גם בעיסקי מזומנים. ואם לא נמחר, ותיכף אסביר לאן, גם השטר החדש יאבד מערכו ויהפוך למה שבנק ישראל מכנה מעות, למטבע. הנה, כבר בעוד חודש-חודשיים נוכל להחזיק ביד את המטבע בעל העריך הגבוה ביותר, המטבע בן 500 שקלים, שערכו ביום הנפקתו יהיה קטן מדולר, יותר מחצי דולר, אולי משהו בין השניים. זהו, כאשר רק בתחילת השנה היה השטר של 500 שקלים שווה חמישה דולארים.

עוד לא סימנו. אנחנו עדיין באיזור המט" בעות. שריהאוצר, יצחק מודעי, אומר שיש לו פטנט חדש להכות את האינפלציה כזול ומהר. אבל לא כלי-כך אלגנטי. ההצעה אומרת שצריך להדפיס שטרות של שקלים, כמו אלה שיש לנו היום, בהנבל אחד, שמיספר האפסים בכל שטר יקטן בשניים. כך למשל 100 שקל ישנים יהפכו כהרפתקה החדשה לשקל אחד. ואלף שקלים יהפכו לעשרה שקלים, וחמשת אלפים שקלים יהפכו לחמישים שקלים.

לפני חצי שנה ואולי יותר כתבתי במדור, ליתר דיוק, במדור מיליון זה פחות ממיליארד. ישראל להנפיק מטבעות בערכים שונים (כן, ערכים ולא ערכים), עשויים מפלסטיק קשיח וכל זאת, כדי להקטין את הוצאות ייצורם של מטבעות ישראל.

יש לי שתי הערות. אלה: למחרת הפירסום פנה כתב צעיר של גלי צה"ל אל דובר בנק ישראל לשאול פרטים על המטבעות הפלסטיים שאמור הבנק, לפי דיבורי העולם הזה, להנפיק. תשובת הדובר אינה חשובה, חוץ, אולי, מעצם ההכחשה. בית: מתכנן שככל הלצה יש גרעין של אמת, זהו עתה קראתי בתל-ירבעון היקר והמהודר ביותר בעולם, ששמו לידרס (מנהיגים) שאכן המיטבעה המלכותית הקנדית שקלה וכך אומר הבא נהגל המיטבעה, ג'י. סי. קורקי, הטבעת מטבעות מפלסטיק עם תחושה ומישקל של מתכת.

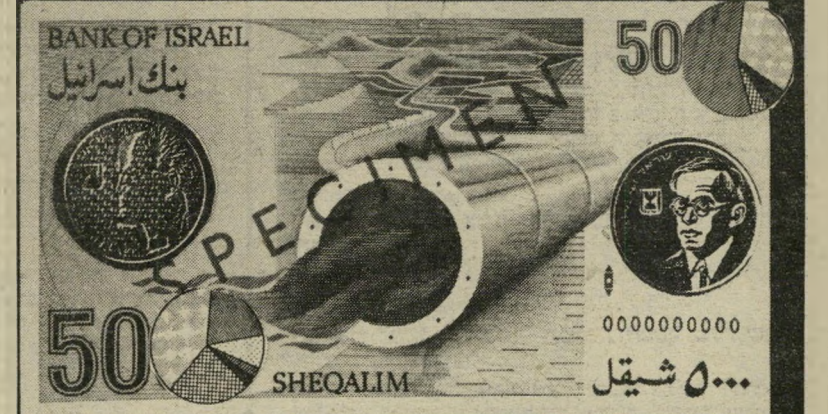
ועכשיו אנחנו מגיעים לעניין עצמו, שלשמו ולכבודו הארכנו בהקדמה. בחודש הבא יהיו בידינו שטרות חדשים, בני 10 אלפים שקלים. עם דיוקנה של גולדה מאיר. ברקתי ומצאתי, שערכם של עשרת אלפי השקלים יהיה בערך כערכם של 100 לירות ב'1973. במילים אחרות, מה שיכולנו לקנות ערב מילחמת יום הכיפורים במאה לירות (או עשרה שקלים, שאז עוד לא היו קיימים), נוכל לקנות בעד כמה שבועות בשטר החדש.

אני מקווה שהבנתם את הפרינציפ. במעבר מהשקל הישן לשקל החדש, למען הקיצור, שק"ד, יאבדו החסכונות והת"ם למינהו מדור אחד, זה שאיננו ידוע, כמו למשל בתוכניות החיסכון, עד לאחרונה.

תוכנית זו תאפשר לאוצר, למשל ללות מדי חודש מבנק ישראל רק כמה עשרות או אולי מאות מיליוני שקלים לעומת עשרות מיליארדי השקלים היום. במבט ראשון מיליון זה תמיד הרבה פחות ממיליארד.

ולסיום, צריך לחזור ולומר שצריך להתפלל חזק ולבקש רחמי שמיים, שהעבודה שעושה שריהאוצר לא תהיה עבודה זרה, ושהשקל או השק"ד ימשיך להיות הילך חוקי של מדינת ישראל. שאם לא כן יבוא הדולר, ואז באמת יהיה קשה. נצטרך להרוויח דולארים, במקום שקלים שצריך להפוך אותם לדולארים.

שקל רב-תכליתי

הצעה של הפיכת שטר בן 5000 שקלים לשטר בן 50 שקלים, עם כל האבזורים: מימין דיוקנו של זאב ובוטינסקי ומשמאל — של רויו בן-גוריון ולמען שלום הקואליציה, למעלה, הריאגרהמ כפינה הימנית העליונה, מתארת את מאוזן-השלושים ומדוע הוא לא מתאון. משמאל למטה, היבוא לעומת היצוא מרוע הם לא מתאונים. השטר מודפס כערכית, בשביל הפועלים מהשטחים, ובאנגלית, בשביל התיירים.

משהו פה לא בסדר

הגיע אליי משהו כריצה ושאל: יש הקפאה או אין הקפאה? יש, בטח יש. או למה, הוא שאל. העלו את מיסי קופת-החולים בחמישים אחוז. בטח קראת את זה בעיתון, אמרתי לו. אז תשאל אותם. לא, הוא אומר, בעיתון אין תשובה. נו, אמרתי, אז מה אתה רוצה ממני, תפנה לגיזבר של ההסי תדרות, או לישראל קיסר, שחתם על הסכם ההקפאה.

לא, הוא אומר, אתה תסביר לי, איך בהסתדרות יודעים מראש שהאינפלציה בנובמבר תהיה גבוהה ב'50% מאשר באוקטובר.

יודעים? אל שואל, מאין אתה יודע שהם יודעים, או, עכשיו אתה מדבר לעניין, הוא אומר. הנה תסתכל.

הסתכלתי, ומה ראיתי. פשוט, הודעת-זיכוי עבור לישכת-המס לחודש אוקטובר '84, סה"כ לתשלום 10,988 שקלים. לנובמבר התשלום גדל לסה"כ 15,740 שקלים. תעשו את החשבון ותקבלו גידול מפתיע. בהכנסות של ההסתדרות לנובמבר, של 43%, שהם למרבית צערנו פי שתיים מהאינפלציה החזויה לחודש זה.

כדי להיות בטוח, שאלתי אם יש עוד מי שמוכן להציג את "הודעת-הזיכוי" שלו, מתברר שיש. והפעם אחד שהולך לאט ומשתכר מעט. הנה החשבון שלו. באוקטובר שילם 5,850 שקלים אבל בנובמבר הסכום יהיה כבר 7,800 שקלים. שוב עליה מטאורית של 33%. עדיין פעם יוצי מעליית המדר הצפויה בנובמבר, אבל הרבה יותר למי שמשתכר פחות ממאה אלף שקל לחודש.

ובכן הוא, זה שבא כריצה, שואל, איך זה? תשמע, אני אומר לו, משהו פה לא בסדר. אבל, אני אומר לו, קראתי בעיתון שקיסר אמר, שההקפאה לא חלה על מיסי ההסתדרות. למה?

קיסר יודניס
אין הקפאה על מיסים

איך לעשות גלים בבית

מיטריה לשלושה: שלושה היכולים להסתופף תחת מטריה אחת ולא להירטב. הנה הפרטים: הקוטר 1.25 מטרים. העומק 33 סנטימטר. המיטריה עשויה מברניילון, בעלת שמונה צלעות כפולות, עשויות פילדת אל-חלד. הידית עשויה מעץ מיוחד, המיובא מאיטליה כסיגנון הנסיד מוילס (כך כתוב). מעניקה אחיזה נוחה ובטוחה בעת השימוש בה ובעת היותה במצב מקופל ומשמשת כמקלה-ליכה אלגנטית. המחיר 30 דולר, כעשרה דולר לאיש מבין המסתופפים תחתיה.

שעון-יד מדבר: יחיד מסוגו ואין בלתו. אתה לוחץ על הכפתור והוא מדבר. כן, רבותיי, הוא מדבר לעניין ואומר את השעה (באנגלית, כמובן). לדוגמה: עכשיו שתיים חמישים וארבע אחרי הצהריים. בקול נקי וברור, נשי, מסוננת. ספרותית, במקור פותח עבור עיוורים.

זהו שעון קווארץ עם מיקרופרוססור ורמקול זעיר. אפשר לתכנת אותו להכריז כל שעה או חצי שעה, וכמובן, יש לו מנגנון-אזעקה לנדרמים ולאלה שלא רוצים לקום מסיבות שונות. גוף השעון עשוי פלסטיק קשיח. הוא מונע עליידי שתי סוללות תחמוצת-הכסף, שוקל רק 35 גרם ועולה 60 דולר.

יעוד משהו לעשירים ולכאלה שמתיימרים להיות. חסר לכם משהו בחדר האמבטיה? בודדאי, השיגעון החדש למי שלא יכול להרשות לו בריכת שחיה פרטית.

גאקווי — עושה גלים פרטי לאמבט המישפתי: המיתקן הנ"ל מונע עליידי מנוע בן כוח סוס אחד בלבד, מחוץ לאמבט, כמובן. כוחו גדול כדי לערבל 200 גלון של מים בדקה. משהו כמו 800 ליטר. העירבול נעשה באמצעות אוויר. רחום העובר דרך צינור, מהמכונה אל האמבטיה, ועושה שם שמח.

אין צורך באינסטלציה. חבר לברו והוה. אל תשכח את החשמל. וכל התענוג הזה עולה, למי שקונה, 365 דולר, כולל מישלוח. ביטוח, אבל רק בארצות-הברית. סעיף המכס בארץ א ברור.

פנו אליי, מה עם הכולנו המפורסם. נכנעתי. הנה אני מביא לכם מטובו של הכולנו המפורסם האמאכר-שליימר, המציע מנפלאותיו לקראת החורף הקר של ניו-יורק.

מאחורי הגב

מדור זה אינו עוסק בביקורת על ספרים. יש יוצאים מן הכלל. ספרים המטפלים בבנקים ומעלליהם. ספר כזה הוא ספרו של יעקב מאור, שראה אור, לאחרונה, השם הרשמי ארוך ומזכיר משום מה את שאלתו המפורסמת של פלאטון שרון (הח"כ לשעבר): מה הבנקים עושים מאחורי גבך. כותרת-המשנה באה להבהיר את הרברים, וזו לשונה: מה משתלם לך לדעת על הבנקים והם מעוניינים להסתיר מפניך.

עכשיו אני חייב לומר משהו לטובת הספר עצמו, שאותו קיבלתי מהמחבר עם הקדשה אישית. רווקא הופתעתי לטובה — מהעצות, לא מהסיגנון — אבל זה עניין של טעם. הספר עוסק במה שאתה צריך לדעת כדי שהבנקים לא יסדרו אותך. ויש שם מידע בנושא זה.

תרשו לי הערת-ביניים. אני סבור שטוב היתה עושה המפקחת על הבנקים, גליה מאור, אילו היתה מתפנה מטירדות היום בפקוח על הבנקים והיתה מוציאה לאור פרקים נבחרים מהספר. כדי לסייע לציבור הלקוחות, של הבנקים כמובן, שהיא אמורה לפקח עליהם. כדי שלא רק הבנקים ייהנו מפרי העמלה אלא שגם אנחנו נהנה מהעמלות שהבנקים גובים מאיתנו, לצורך ושלא לצורך.